Tibilii hu nırorı dıı feu rà

Di ther juurpar si si tu a ji dii do samini kε cotoo suno na fευ caar rà hanani, nà εε punu kε makhani, a doni thin pemnania?, n gbεwa a do cir si deeduur à n ha le baan?. Er n gbεwa a do cir si dikhan wo cuupa sar nà haar?yii ha kε dii kεε buno,

Di ther jourpar si si tu a ji, mo wa turoni si a guura Tibilii ho kaanke a hanani hooa?, di dor noo, si ado teehuu kpier jina kpoori ke wo n kpoo worni, di n jama. Si dikhan wo thin kontinn ke hani tbilii kpier rà, a tini gbelengbelen nina, do dii ke wa thiini a do kaanke teehuu sono na ná phirni nooa?; si wo hana tuur, wo ?li taari, maar ke n ko yeni cillo nà boko kontinn in to di hono yer.

Di ther jourpar si si tu a ji di firre, Tibilii ho ra in ?li ceeri di the jofa sar rà, di ha me thien ná fir wo, a kpier a thono si a iir a jamano pesidan puu sono ke n koorni tibila nà ϵ n hool yerni di n ha na ni ye kora?.

Dι ther juurpar si si tu a ji di firre di dii suno ná ?li bulli di nawe ná khon εε thinthinn,

Di ther juurpar si si tu a ji dii do le Jofa Sebe buno na, dii suno ke kpani gbeu, ee too suno burre nina gbelengbelen ee tuur ke wu hanani Tibilii tonton pununi na, samini na nà teehuu difi rà, na mo ke kona nà khera makhani jofa iiri rà. Si dikhan wo, wu turi khor si wu faa huo tibila feu in gal ?yekuluo, si wu thiinn jofa ke ná cuuni di deeduur ná ha fiiu nakea?,

Dι ther jourpar si si tu a ji si dii sono na gbeonikha turina olferi wo bulkha nà Dii sono ke ra gbeonii Gbulun, waan jour mo dii sono feo, par rà feo, ná foni si wo gbaro you Tibilii ho nà ε teena yeni di wa sol na coo di deeduur ná ha baan?,

Di ther juurpar si gbεukhadara ra tu a ji si guurkha jofa suno le rà ra na mo deeduur a hani baan?, duunn thin kontinn karoni ε fευ rà , wa gbani wu cuuna irε hani εε kpiεr rà, wu turonina ulfεri,

Juurpar sund ke rà ra du the su gbeukhadara ra gba thun Nurdru ke doni Tibilii hu, theni Du sund ke rà kpanu gbeuu kpuer rà, a nuna du sol du do thuen ke dutoona nà du sund na feu n bulni du waan ?yaal. A du ha me tubula feu nà gbuluni sund na feu kuer duthu rà naa kpuera bod feu Nurdru le ra, wu fur ee bara su waan dur tubula, waan dura busana wu punu wu khon jofa le raa dufu rà su wu ju deeduur caar ra feu pure. Du me na, gbe gbe, wu gba fulwe, dapa ke wu hanu nà kaanke ee punu khuni, wu cuu mo wa cuunu su tubula sund ke hanu le du sund ke rà ra kpanu gbeuu thunthiinn, wu turo su wu cuu par rà feu mo du sonina sunbor.

Varpar 1

Teehuu suno n ther εε nιι buno wa n do deea? sι wu n makha samını na nà hu tınεpar rà. Thangba ti yer à pε yer jıır nà fılwε sı a teena waan fukha omkhaa.

Varpar 2

Tibila feυ punune wu so jofa ra feυ na mo deeduur a hani baan?, soni kier Nirori ke rà, er di tii. Si lee kpini náa haro nake di do, caar, teebirduur yaa dabuloduur, kuunduur yaa kherduur, ca thimiir, i hukpapa, mo inte in kpierni dii n gbeesine hana yaa inte kpier ha nà haani da, dida duun inte doni yaa ε n cuuni intee duo, ler, konpar yaa thin ca dikha, duonn nooa?.

Di nake wo, leeri náa ha le si a ha fiiù nakea? di do intee di yaa oo ban gbeensi, sarwe tipar, e a doni kaanke a n kani, do nooa?; a do nake dii le ra yaa bäänn le ra a hana oo thethee punua? yoo, aa ha di nyokoo, aà hana huo a cuu thiean? yaa wu pier wor thin dikha rà di aà hana pununi caan?, da do noo di leeri ná haa?.

Varpar 3

Tibil woo tibil teenane yiri, a teenane a ná do deea? si aà teena wu fuu pee ra pee wu khaann kaso rà sii do wa koo kul ?yie guur oo soa?.

Varpar 4

Tibil a teena wo tuu deeduur rà yaa waan hool wora?; deeduur ra nà deether ra náa ?la ha le baan? sii do gbe yi nakea?.

Varpar 5

Tibil a tεεna wu dooyaaa? yaa wu pιε pebaan yaa wu cuu wu cuu ca dıkha ke puuroni, a teenanı dı cuu tibil làa? yaa dı phiia?.

Varpar 6

Tıbıla fev teenanı par fev ke wv hanı tıbıla n hana tuur ee jofa rà.

Varpar 7

Tibila la feu makhar jofi raa ?yekuluo, si a hana huo jofi ra n cee ye cee biel si a ná perre pele Tibila feu hanane huo di wa cee ye cee biel thin caar feu ke rà n pe yerni leeri nà cuupa caar feu ke pununi di ina yer leeri, si dii n di Nirori ke rà.

Varpar 8

Tibil woo tibil hanane huo vuun a so soguurpar ke rà, le du rà, jur, unu a tu thun puu ke wu cuu nernu a duna cece jofa rà su a faana du raa hu ke a ha nunua? yaa ceeru ke jofu ra n cee ner nua?.

Varpar 9

Tibil ná punu wo foo yaa wo khaann wo kaso rà yaa wo welen wo nà fanga wo faa do banwo da?buul làa?.

Varpar 10

Tibil woo tibil hananε huo ?bilami a makha nà ε, dι wa guur σο so tıbı fευυ ?yɛkuluɔ, soguurpar rà kɛ hananı dapunu, à n kunkuunia?. ra ná nɛ wor σο jofa nà ε tɛɛnanı dιι ná cuu, sı a ná suu, huo kɛ dι kpanı sı dı waan guur wu sor, wu fuu wu khaann.

Varpar 11

Tibil woo tibil ke wu n baaloni dii n ho or cuu thin puu, aà do sopucuurdaar pia? foo wu guur oo so tibila feuu ?yekuluo wu yee di aà hana huoa?. Wa cuure mo wa cuuni le guurpar rà si wu ?yaal jofiji wu haa, a mii thimiir ra a haa si a punu a pe wor.

Tibili woo tibil ná lon kaso rà su do daboo kε a n koo count sopuu le yaa a koo dinani thin bo ca dikha court, du raa joft yaa di kpii joft à koo thera yε du n do sopuua?. Dikhan wo wá khaann tibil yε nuo in jo ε joft soni wo hana inte boo kε sopuu ra koont coua?.

Varpar 12

Tibil woo tibil a teena wu ?loo oo thethee yi rà, oo cotoo rà, wu lon oo coa? yaa wu kher oo letere wu hiinna? yaa wu pue wer nuua? yaa wu phii su kue wu iri, su do huo a haroa?. Tibil woo tibil teenane jofu ra un cee wor ?looru rà nà phiir caar caar rà.

Varpar 13

Tibil woo tibil hanane huo a naa kpaar ba?a si a ?yaal oo toopa di ukhaa thinthiinn.

Tibil woo tibil hannane huo a the du feu rà, oo thethee duo a bo haroa?, a kpaar, su a bur a cer a un.

Varpar 14

Boo kε kpoori ιιτηι, tibil woo tibil hananε huo à ?yaal wanpar dι wa faa wu dιι na gal dι banwo.

A ná punu ná so υπι hananε huo ?lo υπι fuu υπι lon dι kpii rà sι sunbor a cuure sopu kontinn a dına tıbıla fευ rà, yaa ε a cuunı n guu Dιι suno kε kpanı gbευυ kpιεrno rà sı a ha kpii nà ε wu n turoni, dı waan ?yaal wu nakε juuwei wu fua?.

Varpar 15

Tibil woo tibil hanang huo a do didaar.

Tibil woo tibil ná punu wo taa wor oo didadoa? yaa wo koε hoo kε a hanani a dona dida kpiia?.

Varpar 16

Boo kε kuunbir ra nà kherbir ra nàa valanı, wo hananε hoo wo he kha wo konkha bısana sı dá do caar, dıdaduur yaa ıntε hokpapa doonn noo a nyaaro nakε gbea?. Wo tınɛnε hoo a makha her rà na mo her ra ná poornı a dana oo kuurpa.

Her ra ná punu ná cuo sι ado ?wɛdara kɛ ná henikha tunena haar fευ sιι do thιɛn a fιr yɛa?.

Cuor ra duonn du feu rà thuon ke Thangba tini, a dona cece thuon, su a hana huo, a teena tubula la feu nà du ra feu un ber wor.

Varpar 17

Tibil woo tibil, aa ha bıɛl yaa wu joore, a hanane huo a hana oo konkonthıen.

Tibil woo tibil ná punu wo taa wor oo konkonthisan?.

Varpar 18

Tibil woo tibil hanane huo a kpiera thien, a hana filwe si a kpa huo ke peni haar, si thien ná fir wua?; di hu ure ra n nirore a punune a fi a kpa hu kpii si thien ná fir wua?; di dikhan wo di n nirore a hanane huo a ?la niro gbelengbelen oo hu ke a kpani yaa thien ke a jini, ado dibara a yaa wu bulle too, ado nake tee jo rà yi yaa dikhanpa yi, di ther diiri rà, cuurpa caar caar rà,fuori rà, nà hu?yiir caar caar rà si thien ná fir wua?.

Tibil woo tibil hananε huo a päl binε si a mii oo binthimi si thien ná fi wua?; di n nirore huo a haro di wa tuu maar buno di do oo kpierno nooa?; di di n ka nirore huo harore dii na ?yaal a na fu thin nirori kpiernoo ke haani yuo si a na gba ε a pununi a na miina di wa nie dii suno na feu si leeri ná haro nake gbea?.

Varpar 20

Tibil woo tibil hanane huo a gbeukha nà tıbıla sı a ha gbuluni na kaanke haar?yii hanı, sı thıen ná fır wua?.

Tibil woo tibil ná punu wo fir wo wo pe gbuluni naa?.

Varpar 21

Tibil woo tibil hanane huo oo thethe yaa a ti tibil oo irir rà wu bulkha nà oo dida wu juur thien ke hani le oo duo si thien ná fir wua?.

Tibil woo tibil hanane huo a do thoma biel thomadopar rà le 00 duo nà tibila feu.

Thuon ke du raa too nanu duonn cece thien n ?banu dihiindara jala du wu n ?li pununi. Thuon ke ra wu nanu teenane du the mo tibila feu phiirni, su muolu ná haroa?, duhiindara boo ke wu ?laanukha, kunkuuni ná haroa?; du wá nuro tibil un ju unte ke wu n phiirnia? yaa a cuu cuu ca dukha du ho wu n furre tibila? phiirpar ràa?.

Varpar 22

Tibil woo tibil mo a hant tibilaa thinthiinn, a hanane hoo waan ber wothin puu náa daan thomadopar ràa?; wo tiire a thiinn a haa hoo di da wor a ji lenlen thien a naa fo, a hana berri thin puu rà le thomadopar rà, gbeokha nà e wo hananikha jiir biel; er teena di difi wo di coo wo a kho ba?a di do boo ke ra dii ra n doni, na mo dii sono na bulnikha a do nobie doonn noo; di da the mo di doonn n gbeensini oo thethe nà lenlen thien ke a hanani.

Varpar 23

Tibil woo tibil hanane huo a do thoma, a ?yaal thoma ke a nanı sı thie ná fir wua?, a hana nobor a makhana ϵ thoma ?yaalı là dı da wor sı wu jııl wor a hana thoma a naa do.

Er feu hanane huo wu ?li ?lumını wu makha na mo wu n doni thoma a makha sı dänbäl wer ná haro nake sıı do gbe dı haa?.

Tibil woo tibil kɛ n doni thɔma, a hananɛ hvɔ ado da punune wv ? wv hv kpii puuwe náa daan thɔma dopar rà, a ?li ?lumını a dı bɔrɔkha dı tıɛ nà ɔɔ cɔtoo, dıkhan a dıfırɔ, ɔɔ teedo ra naa gaala wv ?yɛkvlvɔ.

Tibil woo tibil hananε huo a gbευkha nà εkha wu kur sintika sι a makha nà sintika εkha waan hiinn oo hu kaankε a n doni thoma.

Varpar 24

Tibil woo tibil hanane huo a hiir si a hana boo a thana jie si nake wu wur boo rà oo thoma do lier si wu ?lumi wu boo ke a gbani konje.

Varpar 25

Tibil woo tibil hanane huo a ?li ?lumını ke boronıkha a punu a tonbi boo ke dı sı

worni, a berna you si a naa hiina oo cotoo nake wo thien waan kho, waan to, wo yi copar rà, wo gal dotorocoor wo hiinn me a hana hoo wo bul wo mo teenani thilciir ná ?lii le thomadopar a hanane hoo wo jiil wor a ná ko boo boo ke aà n doni thomaa? thoma koene woa?, a ná ko boo boo ke di n khuunia?, boo ke aà pununi baan?, boo ke a doni khikhera? yaa boo ke oo kher ? tin booa? yaa bo okha rà mo aà hanani thien a tena oo thethea? da doni oo ji si a coo yia?.

Kher ke koni bi nà bisaann ke a khoni pia? hanane huo wu bul ye sar si wu te ye te sar. Bisana na feu n hanane ceeri a thomadopar rà ado nake ee thi nà ee ni herkha si a kon ye yaa ?wedaari rà wu kon ye.

Varpar 26

Tibil woo tibil hanane huo a gal nakol a ?li duru. A teenane du do pee wu dur wu. Busan yura kee nakol wer nake nà cece duru a teena wu ?lu wara?. Busana na a teena wu faa ye cuor su do wa n gal nakola?, du fanga thuen. Duru kaanke wu n duru thomaduur nà duru ke ra n ? thoma, teenane du thu tubula feu du can; nakolco kontin luunn teenanu tubula feu un ?laa wu ?luru wu makha mo unte teena yenu.

Duri ra teenane di to teeduur daan perre, daan gaala ?yekuluo si di cuu guuri ke wu n guurani Tibilii hu nà mo ke cece rà thien à firni tibil di n do deea?, in ti. Duri ra teenane a gbeu tibila waan ni boboi; ?yeekha nà kuuni dii suno naa thinthiinn, teebira raa thi yaa dabulo suno naa thinthiinn yaa huo ke inte kpani, in yoo; si wo diiri teenane di cuu, Dii suno ke ra kpani gbeu di wu n ?yaal haar?yii in hana, ee thoma ke wu n doni naa ?li bääni.

Thire nà nire sund na duonn cece tibila ke hanani hud wu ti diir caar ke n gheensini ee bisan sund waan diira ye.

Varpar 27

Tibil woo tibil hanane huo, si thien ná fir wua?, a gbeukha nà ε a toonanikha pa biel waan cuukha ca thien; a hanane huo a yiro defiri ε rà wu jini di wu n cuu, wu bulkha jiir ra in khon daan gal ?yekuluo si wu tinekha defiri ke wa ?lini.

Tibila feu hanane huo wu cee yer wu ?li defiri, wá gba ye filwe nà thie ke wu tini dii the ee jiir feu ke rà wu hanani yaa sebehiini na nà nyir rà nà thien ke wu jini di wu n cuua?.

Varpar 28

Tibil woo tibil hananε huo le po duo nà di kpii rà , a pier nyanyaani daaan?; me da ha si tibilaa hu ke wu hanani na mo deeduur pini, soni kier Nirori ke rà , in punu di hana fanga mo teenani.

Varpar 29

Tibil hananε ε tεεnanι a cuu dapa kε a tooni; thιεn kε pununi dι cuu dapa rà a tooni ha mo oo teedo nàa nyırnı tıbila fευυ ?yɛkuluo na mo thιεn ná fir wunıa?.

Mo inte nàa iirni oo hu rà, da doni thien ha le di n fir wua?, aà teena a cuu thien a kaansina jofi raa?; jofi ra n sor ?bilami aa haann in to difa oo olonkha a náa saa nooa?, a náa fir wu si a muol wua? yaa a dänbäla?. Di jofi ra n ?yaale di do kaanke dii raa too hanani pununi wu n phiirna dihiindara, thien in yoo, tibila in hana cuupa bo teenani, wá ?yaal nyanyaani in lona tibilaa thinthiina? si wa ka ná na bocuuri tibila feu rà.

Hυο kε ra tıbıla hananı na mo thıεn à n fır yεnıa? ná punu ná do yε, ha nakε gbe, sı ado mo kε Dıı suno kε kpanı gbευ n kpıεrnı sı a pε haar dı hana yıa?.

Varpar 30

Tibil náa punu fi joft biel nake kter Nirort ke rà, a di ha mo nake, si a di ho ho dikha ?laare, a ha gbuluni yaa tibil biel, a gbuu yoo thin di coort rà yaa a naa coo thin puu ke n ?yaalni di nyanyaann tibilii ho ke a hanani na mo thien à n fir wonia?, soni le Nirort rà raa?.